

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.

Egyes számok kaphatók: a dohányüzletben.

Titkári-jelentés

a Tuberkulózis Ellen Védőkező Egyesület 1907. évi működéséről.
Írta: Dr. Lauschmann Gyula.Nagyméltósági Elnök Ur!
Tekintetes Közgyűlés!

A magyar regényirodalom babérkoszorúja fedelme írta életének utolsó napjaiban a következő sorokat: „A sirok beszélnek hozzánk, a temetők ijeszítően szaporodó sorai hirdetik romlásunk nagyságát.”

Ez a költői mondás szomorú valóságot fejez ki, mert annak a 70000 embernek gyászos sorsát mutatja, aki minden évben áldozatul esik Magyarországon a tuberkulózis öldöklő hatalmának, pusztító erejének. De ez a költői mondás tette is buzdítja az egész társadalmat, mert szegényt és gazdagot, urat és pórt egyaránt küzdő-térre szólít, hogy egysült erővel, hatalmas falankszéként álljunk utját a magyar faj pusztulásának.

A nagy Jókainak egész Magyarországra vonatkozó szavai a mi szűkebb hazánkban, Fejérmegye és Székesfehérvár területén és igazságot mondanak. A temető nálunk szintén megtelik fiatal és munkabíró erővel, az élet delén levő férfakkal, a pusztulás szomorúsága pedig városunkat, virágzó falvainkat egyaránt gyásszal övezi. Átlag mondhatjuk, hogy nálunk is a halálozások harminc százalékát tuberkulózis okozza és a vármegye évenként 700, Székesfehérvár 180 áldozatot szolgáltat, leginkább az élet tavaszán, a tuberkulózis pusztító veszedelmének.

Jókai szavainak sorok között olvasható buzdítását a mi szűkebb hazánk már évek előtt megértette. 1905-ben ültették el a magot, melyből a védekező egyesületnek immár lombosodni kezdő, nemcsakára gyümölcsöt hozó fája kisarjad. Ennek az élő, de gyengesége miatt mindnyájunk gyámoltására szoruló fának tövében — egy letűnt év munkásságát mondja el a titkári jelentés, kitüntető bizalomból viselt állásomnak kedves kötelessége.

Múlt év május havában tartott közgyűlésünk és a mai nap a két határ, amelyek közé a lefolyt munkásság minden adatát hűsögesen fogom beilleszteni, hogy szembetűnővé váljék annak az egyesületnek működése, amely beteg emberen akar egészséges által segíteni, hogy mindnyájunk életét megóvja.

Legelső és legkiválóbb teendőnk, a nép nagy rétegének felvilágosítását, hatalmas arányban szolgálta egyesületünk a lemult év alatt. Első sorban is fölileltük a gyermekesereget és a tanuló ifjúságot, hogy a jövő generációnak fejlődésben levő erejét a védekezés javára értékesítsük. Megkerestük tehát a város összes közép és elemi iskoláinak igazgatóit, akiknek úgyszeretettől áthatott előzékenységéből a tüdővész ellen való védekezést a hatósági és az önként vállalkozó orvosok fejtegették a tanulók előtt. Ilyen előadások eddig a főgimnázium, az összes községi és felekezeti iskolák, a Ferenc József nőnevelő és a felsőbb leányiskola tanulói előtt voltak. Elemi iskoláinknak még egy igen üdvös szerep jutott a védekezés terén, mert közbenjárásunkra a városi

iskolások elnökének intézkedéséből az iskolákban a tanulók által odahívott szülők előtt is felhangzottak védekezésünk tanításai.

A felnőttek és az egész társadalom kioktatása céljából a város területén levő egyesületek és társaskörök tagjainak is nem egyszer tartottak orvosaink a tuberkulózisról szakszerű, népies előadásokat, melyeken a védekezés tanításait nagyszámú közönség hallgatta. A vármegye területén néhány buzó orvos hasonlóképp a mi tanításunkat választotta a kaszinók és társaskörök felolvasó estéjén témának, amelynek fejtegetése üdvös eredményű volt.

A védekezésre vonatkozó Utmutatóinkat sok ezer példányban megküldöttük a város és a megye minden hatóságának, községeknek iskoláknak és közintézeteknek. Az eredmény, amelynek elérését céloztuk, nem is maradt el, hiszen Fejérmegye alispánjának épp a mai vármegyei közgyűlésen bemutatott évi jelentésében ezt olvashatjuk: „Örömmel jelentem, hogy a Fejérmegyei és Székesfehérvár szab. kir. városi Tuberkulózis Ellen Védőkező Egyesület, amely gróf Cziráky Antal elnöklésével áldásosan működik, vármegyénk minden községének sok példányban megküldött hasznos Utmutatását, az előjáróságok, egyházak, községi és körorvosok pedig lelkes buzgósággal iparkodnak ennek alapján felvilágosítani a népet a bántalom fertőző jellegéről, egyáltalán a biztos védekezésre is tájékoztatást nyújtani. Örömmel említem azt is, hogy a nép kioktatása céljából a vármegye területén egyes társaskörök több ízben rendeztek népszerű előadásokat, amelyeken arra hivatott egyének fejtegették a tuberkulózis nemzetgyilkoló pusztítását, a biztos védekezést tényszerűen. Ennek az üdvös mozgalomnak, amely még gyermekkorát éli, mindenesetre meglesz a jótékony hatása a jövőben, a tüdővész áldozatainak apasztásával pedig a nemes célú egyesület a társadalom háliját fogja kiérdemelni.”

Titkári jelentésemnek az Utmutatókra vonatkozó részénél elismeréssel kell szólanom Ujházy Sándor főügyész helyettes úrról, ki a fognház részére küldött nyomtatványokból utólag nagyobb mennyiséget kért, hogy a letartóztatottak minden helyiségében kifüggesztetvén, az elolvasás és a tanítások megszívlelése annál eredményesebb legyen. A társadalom azon néposztálya, amely bűnéért lakol, bizonyára kiviszi az életbe tanításait és a felügyelettel beleje oltott védekezési elv kétségkívül széles körben fog elterjedni.

A felvilágosítás további tényezői közül a templomot is felhasználta egyesületünk. Az egyház mindenkor előmozdította, mindenkor fejlesztette a néptömeg boldogulásának eszközeit és mert közvetlenül érintkezik a néppel, hathatós befolyást gyakorol gondolkodásának kialakulására. Ezen tény birta rá védekező egyesületünket, hogy a megyéspüspökhöz és az összes vallásfelekezetek fölöttes hatóságához forduljon kérés szavával. Kérésünk abból állott, hogy minden évben legalább kétszer szóljon a lelkeszkedő papság a szöszékről a néphez és az egyházi beszéd tárgya a tuberkulózisnak, ennek a nemzetirtó betegségnek végtelen nagy pusztítását, a védeke-

zés sikeres eszközeit ölelje föl. Az egyházi beszédekhez a tájékoztató adatokat azon kis füzetek szolgáltatják, amelyeket a város és a vármegye minden papjának — valláskülönbőség nélkül — már előzőleg megküldöttünk.

Kérő szavunkra két válasz érkezett. Az egyikben Baksay Sándor dunamelléki püspök értesíti egyesületünket, hogy kérő sorainkat megfelelő intézkedés céljából ajánlólag kiadta a vorteszaljai ref. egyházmegye esperesi hivatalának. A másik válasz fenkölt gondolatokról, emberbaráti szívről beszél és az egyházat a humanizmus szolgálatával kapcsolja egytűvé. Olyan szép ez a levél, olyan magas szárnyaiásu gondolatai vannak, hogy teljes szövegét közlöm titkári jelentésben. A levél következő:

Nagyméltósági Gróf Elnök Ur!

A legnagyobb készséggel felelek meg a Fejérmegyei és Székesfehérvár szab. kir. városi Tuberkulózis ellen védekező Egyesület kívánságának, mely az Egyház közreműködését kéri a tüdővész eleni harcában.

Igen méltánylom tőre vésűket s érzem, hogy azokban részt kell vennünk mindnyájunknak, kik a nép fölfiggásának, gondolkodásának, s életének kialakulására befolyunk, s kik a magyart életerősnek s nem eleven halottnak szeretnők látni. Segítsék hát e kulturális nagy célt a legáldásosabb erők, az erkölcsi hatalmak is. Szívesen beleállok e munkába. Halál s pusztulás ellen akarunk küzdeni s e kötelességet vallásos kötelességgé magasztosítom, mert ha régen betegék grógyítására, rabok kiváltására s utasok védelmére egyházi rendek s vallásos társulatok keletkeztek, álljanak be a tüdővészről elsorvadó nemzedékek szolgálatába azok, kik az igralmas szamaritanusról szóló példabeszédet isten igéjének hiszik s a felebaráti szeretet intézményeiben a hit szellemének diadalát szemlélik.

Miért is buzdítani fogom papjaimat, hogy a szöszékről szóljanak a néphez a tüdővész pusztításáról s az elleni védekezésről, nemkülönbön elrendelem az átküldött lapok kifüggesztését templomban és iskolában.

Fogadja Nagyméltóságod mély tiszteletem őszinte kifejezését.

Székesfehérvár, 1908. április 20.

Prohászka Ottokár,
megyéspüspök.

További intézkedése volt igazgató választmányunknak, hogy 7500 példányban megküldöttük az összes hatóságoknak kifüggesztés céljából azon kis lapokat, amelyekről rövid pár sorban a köpködés veszélye olvasható. A szöveg következő: „Ne köpködjünk, mert a köpés terjeszti a tüdővést.” Bejelentem, hogy a kis lapok a város, a vármegye és az állam minden nyilvános intézetében falon függenek és egyszerű szavakkal az embermentés nagy céljait szolgálják. Elismeréssel szölok Szűts Jenő alispán, Turján József pénzügyigazgató és Zalai Mihály főgimnáziumi igazgató urakról, a kik e részben igazán kiváló buzgóságot fejtettek ki és törekvésüket hathatósan előmozdították.

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNÉ
VÁSZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
BARÁTOK ÉPÜLETE, AZÉLŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FELE ÜZLETHELYISÉG.

Mai lapunk 6 oldal.

FJNa00000271

Mint hogy a tuberkulózis terjedésének legfőbb forrása a köpés, ennek fertőtlenítése, tehát a ragályozás utjának elválgása céljából megkerestük minden nyilvános épület és hivatal vezetőjét, hogy saját helyiségeiben mindenütt higiénikus köpcseszékét alkalmazza és ezeknek beszerzésére saját föltetés mellett eszközölje ki a költségvetésben a megfelelő összeget. Az idős irány, ha jóakarát gyamolítja, bizonyára e részben is érvényesülni fog.

Mint hogy alapszabályaink a védekezés sikerességére érdekében nagy súlyt helyeznek a vidéki bizottságokra, ezeknek megalapításával is foglalkoztunk igazgató választmányunk. Örömmel jelentem, hogy Sárobernyeyen február 16-án 65 taggal megalakult a vidéki bizottság és most már a múlt, ugyancsak a sárobernyeyi főnök állnak az anyaezredet feladatában. A sárobernyeyi vidéki bizottságot dr. Patáki Armin felolvasása és Helty Jenőné urasszony buzgó törekvése alapította meg. A magyar nő ifjakért lelkesedik és a mit jónak érvényesnek tart, annak elérésében gyöngyöztetve, jószágos feltekerik egész odaadását érvényesíti. Ezt a tanulságot adja nekünk a sárobernyeyi főnök megalapítása, amelyért egész egyesületünk hálaforrás lehet.

A többi vidéki bizottság megalapítása és továbbfejlesztése céljából vármegyénk alispánján, Szűcs Jenő urat kerestük meg, a kinek nemes gondolkodása, emberbaráti szíve ebben a dologban is, miként a védekezés terén mindenütt, segítségünkre volt. Megkértük őt, hogy legyen szíves a vidéki bizottságok megalapítását közigazgatási úton előmozdítani, mert ha a nemes vármegyey járások szerint körénk csoportosul, úgy munkánk biztos sikerül lesz. Az alispán ur szíves intézkedése nemskora még fogja teremteni az összes vidéki bizottságokat, amelyeknek feladata — alapszabályaink szerint — az egyesület céljait a helyi viszonyok figyelembe vétele mellett megvalósítani, az egyesület jövedelmét a szegényeknek közvetlenül átadni, s azt a vidéki szegény betegekkel és hozzátartozóikkal érezetni.

Egyesületünknek ez idő szerint 98 alapító, 331 rendes és 159 pártoló tagja van. Bónilól fogva tehát működésünkre azon körülmény, hogy tagjaink sorából a társadalmi élet számottevő tényezői jórésben hiányzanak. Pedig közös ellenség pusztító hatalmát akarja megtörni az egyesület, amely mindnyájunk életét védve, családunk és nemzetünk áll szolgálatában. A közös ellenség minden anyagi erőnek egyesülését, minden erkölcsi erőnek izmossa alakulását igényli, mert erőben van a siker, mely a nemes törekvést megkoronázza. Ezen élvnek gyakorlati megvalósítása céljából a múlt év június havában gróf Cziráky Antal ur 6 kegyelmességének elnöklésével Turján József, dr. Czappány László és Diebolla György urakat, dr. Lauschmann Gyula tükárt és Medgyessy József jegyzőt küldött ki a választmány új tagok gyűjtésére. A bizottság városunk területén 178 illy tárgyú levelet küldött szét és azokat sajtókezelésbe adta. A felhívás alapján 4 alapító, 26 rendes és 25 pártoló tag jelentkezett, tehát összesen 55, a többi 123 levélre választ nem kaptunk.

Bejelentem, hogy a Vöröskeresztyet helyi főltja 100 koronával alapító tagjaink számát gyarapította. A Vöröskereszt egyet háboruban, a mi védekező egyesületünk békében küzd az ellenség ellen, de mindkettőnek célja az idealizmusban egyesül és ezt az emberzseretet őrvezi fényességével.

Ezen nagy értes hatása alatt a háboru buzalmaik enyhíteni akart egyesület a béke munkása között áll, — nemes elhatározásáért illesse köszönő szavunk!

Hasonlóképp örömmel jelentem, hogy Székesfehérvár város 1907. május havában hozott határozattal évenként 200 k. segélyben részesíti egyesületünket. Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósági bizottsága, a mely emberbaráti és kulturális terén mindenkor hivatásának magaslátán álló, tanúságot tett áldozatkészégével, hogy a közegészség nagy érdekeit, az emberbaráti feladatok teljesítését szívén viseli, anyagi erejével gyamolítja. Egyesületünk a város és a vármegye lakosságát, ez által a magyar fajnak egy részét akarja a tuberkulózis ellen megvédeni és a segítő kéz, melyet a nemes város nyújtott, hálaérzést fakaszt minden emberbarát feltekerében.

A két adomány március 6-án tul érkezett pénztárunkba és így nem foglaltuk azon jelentésben, melyet a számvizsgáló bizottság a mondott napon összeállított. A pénztár állománya ekkor 12294 k. 93 fillér volt és konstátálta a bizottság, hogy 1907. december 31-én alapító tagdíjakból 205 k., rendes tagdíjakból 216 k. és pártoló tagdíjakból 96 k. hátralékos követelése volt szerény tőkével rendelkező egyesületünknek. A pénztárnok szorgalma és körültekintése ezen összegeknek jó részét behajtotta már és 1102 k. tagdíjból 22 k. 4 fillért, mint az alapszabályokban megállapított 2/3-ot, a Dunánál Védekező Szövetségnek az 1907. évi illetmény gyantát elküldöttünk.

Megemlítem, hogy egyesületünk tőkáját a Városi Takarékpénztár bizokény szíveségéből kapott páncélszekrény őrzi.

Vagyoni helyzetünk ezek szerint még mindig nem olyan, hogy avval nagyobb arányu munkásságot tudnánk kifejtteni. Szegények vagyunk, pedig olyan nagy feladathoz, mint a tuberkulózis ellen való védekezés, hatalmas tőkere van szükségünk. Az Údvívóztó mondotta: „Kérjétek és megadatik nektek.” Mi is fölemeltük kerő szavunkat az emberiség nevében és kémi fogjuk a fillereket, amelyekt gyűmbeledni fognak emberbaráti célunk utáráan. Igazgató választmányunk Turján József indítványára megkereste a megyés püspököt, az összes felekezetek papjait, hogy Székesfehérvár előkelő hölgyközsége a reánk következő pünkösdi ünnepeken persely elé ültesse a templomokban és fogadjassa a vallásos szívek nemes céra szolgáló alamizsnáját. Az illetékes tényezők megadták beleegyezésüket, gróf Széchenyi Viktorné és Szögyény Marich Julia urnök vezetésével pedig hölgyelink készséggel teljesítik a feladatot, a mely előreláthatólag nagyobb összeget fog szerezni egyesületünknek.

Utóljára hagytam jelentésomban a lemult egyesületi év legkimagaslóbb eseményét, a diszpánzer megalapítását, a mely határkövet jelent munkálkodásunkban.

Mielőtt ennek történeti frázisairól megemlékeznék, engedje meg a T. Közgyűlés, hogy pár szóval a diszpánzer lényegére, hivatására kiterjeszkedjen. Szükségesnek látom ezen ismétlést azon okból, hogy tájékoztatásilag szolgáljak, másrészt pedig azért, hogy eloszlassam azt a téves felfogást, a mely egyesületünk munkakörét körülveszi. Hangsúlyozom, hogy mi nem gyógyító intézet létesítését tűztük ki célul, hanem feladatunk a védekezés, vagyis megóvni embertársainkat, tehát önmagunkat is a fertőzés veszedelemétől.

A diszpánzer ezek alapján nem gyógyító, hanem védekező intézet. Helyiséget létesít, melyben az önként jelentkező, vagy orvosok által odaküldött betegek és övéik gondozásban részesülnek. A diszpánzer naplóba vesz minden jelentkező egyént, még pedig a gondozó neve, egy intelligens asszony fölgyzi a beteg családai körülmenyit, azután ellátogat a bemandótt család tüszhelyhez, éber szemmel körültekintő tapintatossággal vizsgál meg mindent és a nyert adatokat utjól a naplóba jegyzi. A gondozó intézet orvos, ki a beteget már első megjelenésekor alaposan megvizsgálta és a nyert eredményeket naplójába jegyezte, a nénetől nyert felvilágosító adatok alapján szabja meg intézkedéseit. A beteg ö maga a diszpánzerben, a családot pedig a néne a lakáson oltatja ki a védekezés módjáról. A diszpánzer azután ott, a hol a lakásviszonyok kedvezőtlenek, jobb lakást szerez, a bérletdíjtellet pótolja, a hiányzó bútorokat, különösen az ágynakat beszerzi, ruházatot javít, a nyomorultakon élelemzssel, fűtt és világító anyaggal segít, a lakásokat időnkint tisztíttatja és fertőtleníti, a védekezésre szükséges szereket megadja, foglalkozik esetleg a beteg ré-zére munkaszerezéssel és a hol okvetlenül szükséges, ott a betegnek gyógyintézetben való elhelyezését előmozdítja. Közvetlen pénzegelet: a diszpánzer nem ad, de minden szükségességgel ellátja a gondozás alá veit beteget és családját. És mindent azért tesz, hogy a gondozottak az intézet utasításait szigoru lelkiismeretességgel kövessék, miről a néne időnkint látogatásában meggyőződök. Ugyiszólván tehát erkölcsi kényyszer alatt állanak a gondozottak, a kik ennyi jószágért kétségkívül hajlandók lesznek a jó tanács követésére, mert ellentéző esetben a diszpánzer megvonja tőlük gyamolítását. Nem kényszerítjük mi a beteget jelentkezésre, annak szívesen

és jószántából kell jönnie, mert csak az marad szívesen, a ki szívesen jön. Hetenkint egyszer, a szükségeshez képest kétszer is tart a diszpánzer fogadó napot, a melyen működése azon irányban érvényesül, miként a pár sorban leírtam.

A mi diszpánzerünk megalakítására 1908. március 14-én történt a kezdő lépés, midőn elnök urunk Ö. Kegyelmességének vezetésével Szűcs Jenő, dr. Révy Ferenc és Zalai Mihály urakból álló küldöttség tisztelgett gróf Andrassy Gyula belügyminiszter urnál és töle államsegélyt kért. Hozzá csatlakoztak tiszteletbeli elnökünk, gróf Bathányi Lajos és dr. Saára Gyula urak, Székesfehérvár országgyűlési képviselője. A miniszter, előzékeny szíveséggel fogadta küldöttségünket és a lehathatósabb jóakaratairól bizosított a megjelent urakat.

Március 23-án megjött már a leirat, a melynek intézkedő része így szól: „Mint a tuberkulózis leküzdésére irányuló minden törekvést örömmel látok és minden olyan működést, mely a siker reményével kecsegtet, szívesen részesítek nemcsak erkölcsi, de a rendelkezésemre álló eszközökkel is kepesz anyagi támogatásban is, erre a jelen esetben is készséggel hajlandó vagyok s az állami segély megadását elvben már most kijelentem. Konkrét intézkedést azonban mindaddig nem tehetek, míg a segélyezendő működésre vonatkozólag részletesebb tájékoztatást és programot nem nyerek. Ennek megkönnyítése s a működési program elkészítése alkalmával esetleg szükséges felvilágosítások és utbaigazítások megadása véget az egyesületnek készséggel rendelkezésre bocsátom dr. Fáy Aladar közegészségügyi felügyelő, a kit megbíztam, hogy a Nagyméltóságod által megjelöndő alkalmas időben Székesfehérvárra utazzék.”

Ezen miniszteri leirat alapján elnök urunk 1908. április 14-én az igazgató választmányt rendkívüli ülésre hívta össze, mely után a diszpánzer ügyét a megvalósuláshoz közelebb vitte. Megkerestük a vármegye közönségét, hogy székházának Simon utcai úresen álló részén megfelelő bérleti helyiséget legyen szíves egyesületünk részére bocsátani, hogy működését otthonában megkezdhesse. A helyiség némi alakítást igényel, higiénikus tekintetből kifogástalan és megfelelő felühházzal alást fog ársztani a reá vonatkozó hivatás betöltésében. A helyiség évi díját ez idő szerint nem tudjuk megmondani, mert ez Fejérmegyey közgyűlésének elhatározásától függ, de előreláthatólag csekély lesz, ha a vármegye teljesíti kérésünket. Nem szükséges mondanom, hogy a diszpánzer teljes kitarja a fertőzés lehetőség. A rendkívüli gyűlés tárgyalásai alapján a diszpánzer költségvetése következőképp alakul.

- A néne fizetése lakással ..... 1200 kor.
- A gondozó orvos tiszteletdíja 500 „
- Fűtés, világítás ..... 100 „
- Nyomatvány és irodaszer ..... 200 „
- Előre nem látott kiadások ..... 200 „

vagyis összesen 2200 k, amely összeghez a helyiség évi bérét kell még hozzászámítanunk.

Egyesületünk tőkétéje tagdíjakból és adományokból gyűlt össze, jelenleg kívül belül 13000 k. és enek kamatai a diszpánzer céljaira felhasználhatók, míg a következő években a 600 tag után befolyó tagdíj legalább is nagy arányban értékesíthető lesz.

A fölzerelés és a beruházás számításunk szerint körülbelül 2200 koronát tesz ki. Védekező munkánkban 70—80 szegény tudóbeteget gyamolítására évenként és fejenként 100—120 koronát számítván, továbbá a fölzerelés és a beruházás költségeit figyelembe véve 10000 koronára számította a rendkívüli gyűlés azt az összeget, amelynek államsegély alakjában való megadását a belügyminiszter úrtól írásban kértük.

Alapos kilátásunk van arra, hogy az államsegélyt megkapjuk és így védekező egyesületünknek első diszpánzerja Székesfehérvártól megkezdheti munkásságát. Az egészségügyi választmány tervezése szerint a megyey területéről a vidéki bizottságok fogják a diszpánzer és a gyamolításra szoruló betegek között a közvetítést eszközölni, esetleg külön fogadó napot is rendezünk, mely az utiköltséggel ellátott vidéki beteget a diszpánzerben alapos vizsgálat alá veszi, hogy azután a szükséges teendőkről a vidéki bizottság elnökségét minden esetben értesítse idővel, ha tőkénk megszorodik, vagy egyes jóbólkü Maecenások

áldozatkészsége lehetővé teszi, a vidéki bizottságok székhelyén is meg fognak azután a diszpánzerek alakulni, hogy egyes irányítással, közös vezetéssel szolgálják a rajjuk várakozó nemes célokat.

Az első diszpánzér ezek szerint nemsokára létrejön, hogy embermentő munkáinkhoz az állapot megteremtése. Keserű játéka azonban a sorsnak, hogy az a férfi, aki egy hosszú élet gazdag tapasztalásával, a nemes szív jóakórú lelkesedésével ringatta egyesületünk bölcsőjét, nem érte meg a munka jutalmát, amely reá is, mint a tuberkuózis elleni védekezés egyik kiváló tényezőjére, a diszpánzér létrejöttükre jogos örömmel várakozott.

Érdemes alelnökünk, dr. Fanta Adolf aug. 3-án meghalt. Negyvenhét éves orvosi működése, a társadalom és a közművelődés terén kifejtett évtizedes munkássága maradó névet hagyott maga után, amelyet tisztelettel fog említeni az utókor. Életében megálította helyét mindenütt, pontossággal és lelkiismeretességgel. Teljesítette sok bizalmi állásának kötelességeit, pedig a különböző bizottságok, amelyeknek tagja, vagy elnöke volt; temérdek teendőt róttak munkabíró vállaira. A mi védekező egyesületünk különösen hálával őrizheti emlékét, mert a megalakulás, majd a fejlődés napjaiban mindenkor gyámoltat bennünket sok tapasztalásának, józan ítéletének leszürodött igazságaival. A fájó gyász alkalmából igazgató választmányunk részvételrel intézett a bánattól suttogó özvegyhez, mert a földi élet végső határátnál az érdemes alelnök munkásságát ővezte, őszintén érzett igaz részvétté változott, amelynek bensősége a mi gyászunkról beszélt. A fájó érzések hatása alatt igazgató választmányunk és egyesületünknek igen sok tagja ott volt azon a kegyetes emléknapon is, melyet a fejérmegyei és székesfehérvári orvosszövetség október 27-én a Vörösmarty-kör nagytermében rendezett.

Az alelnöki állás, amely dr. Fanta Adolf halálával árvagságra jutott, a mai közgyűlés bölcs elhatározásától várja a betöltést. Minden életnek közössége, a megsemmisítő halál, egyébként is többszörösen sújtotta egyesületünket. Alapító tagjaink közül Kempen Imre, Kégl György és gróf Nadasdy Ferenc, rendes tagjaink sorából, Deutsch Aladár, Emhecht József, özv. Flits Miklósné, báró Luzsénzy István, dr. Reichardt Tamás, Rupp Kálmán, Schlamadinger Antal, özv. Stef-

fán Györgyné és id. Weber Károly, pártoló tagjaink közül pedig Langer János költöztek jobb hazába. Mint egy testnek tagjait, közös munkának és nemes célnak hivat, fájó érzéssel említem őket beszámolómban.

UJDON SÁGOK.

Népszövetségi vasárnap.

A Népszövetség „Fejérmegyei vasárnap”-ja május 10-ike. Ezen a napon megmozdul az egész megye kath. népe, hogy szövetséges szervezetbe tömörülve álljon helyt megátadott hitéletének védelmére, gazdasági helyzetének emelésére. Magyarországon eddig soha nem látott eredményében, kihatásában óriás mértvű törekvésbe állott a túlekedő szellemi és politikai irányzatok közt szét-szórta kath. nép. Most leomlanak a válaszfalak a mindnyájunk legszembetűnőbb érdekeinek szolgálata összefogja a szétszórta erőket. Eddigi szervezeteink, kath. körök talán épen elszigeteltségükkel fogva, hogy egymással szorosabb kapcsolatban intenzívebb tevékenységre s gazdasági célok kivételére nem állottak, tengődő életet éltek. A népszövetségben szövetségést talál valamennyi kath. törekvés, szellemi s anyagi érdek. A népek, a világiaknak is munkaprogramot ad. Amint az országos eredmények élénk tárgjak olyan elemeket is munkába állít, amelyek eddig mindenirányú katolikus szervezkedéstől, mondjuk kath. színtvallástól fáztak.

A népszövetség nagy hivatása abban rejlik, hogy az eddig munkába nem állítható népek is munkaprogramot ad. A népből magából vezető elemeket kapcsol ki s állítja élre. Felkelti benne a legjobb intenciójú ambíciókat, a melyek teljes erővel siettetik munkába, mert hiszen ezeket az ambíciókat a saját vitális érdekei sorkalják. Szóval mozgalmal lelki és szellemi életet indít. Nincs alkalmasabb, megbizhatóbb szervezkedés a kereszténység nagy kulturfeladatának keresztülvitelére, mint a népszövetség. Indítsuk meg tehát a szent ügyhöz méltó lelkesedéssel, a nehézségeket legyőző elszántsággal.

A cselekvés egyöntetű legyen, néhány hét, hónap alatt az összes községekben legyenek kialakítva a szervezetek, egyébként a tömeges hatásától sokat elveszítene. A lelkesítést erő-

sítsék s eredményesítsék a példák, a testvérszervezetekből jövő eredmények híre. Kérjük a főtisztpapságot általában, a szövetség agitációjának vezetőit, hogy a mozgalmról küldjön híreket nekünk s a hol még ki nem alakult a szervezet, oda kérjenek embereket tőlünk. Kell, hogy a népszövetségi vasárnapot újabbak kövessék, ne maradjunk el Zalamegyétől, Borsodtól, Nógrádtól stb. a magunk számára foglaljuk le az utolsó zegzugot is.

Székesfehérvárott május 17-én lesz nagy népszövetségi gyűlés, amelyre, mint távirati uton értesülünk, lejön Zborai Miklós országgy. képviselő, a népszövetség alelnöke.

Holnap, a „Fejérmegyei vasárnapon” eddigi értesüléseink szerint a következő községekben lesz toborzó:

Mór, Isztimér, Balinka, szónokok: Dr. Baránszky Gyula fővárosi ügyvéd és Haller József író.

Vértesszőlő és Szár, szónok: Landler József főgimnáziumi tanár.

Kisláng és Aja, szónok: Fruchl Ede hírlapíró.

Hidegkút, szónok: Robitsky Ferenc pápai kamarás.

Úröm és Budakalás, szónok: Bönitz Ferenc.

Ráckeve, szónok: Haller István.

Szigetcsép és Sz. Ujfalu, szónok: Római János.

Csákvár és Csákerény, szónok: Szentiványi Károly.

Adony, szónok: Huszár Károly és dr. Vass József.

Badajk, Csákkó, szónok: Borján Ferenc.
Magyaralmás, Söréd, Csurgó, szónokok: Halncs Béla, Ketskés Elek, Csima Jenő.

Gyűlést tart még: **Alcsut, Sárszentmiklós, Lovasbénye, Kálóz, Mány, Szabadbattyán, Herceglő, Vajta, Cece** stb.

— **Személyi hír.** Lichtenstein Alajos herceg, a hatalmas osztrák keresztényszocialista párt nagynevű vezére, a napokban veje, Merán Ferenc gróf dsidás százados vendéggel nálunk tartózkodott.

— **A polgármesterválasztás.** Hétfőn végre rendes keréknymba ér városunk közigazgatása. **Saadra Gyula dr.** egyhangú megválasztásával

Margitka első áldozása.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

Margitka: Anyuskám, mit gondolsz, el tudok én menni a templomba, első áldozásra?

Anya: El, édesem, el ha a jó Isten is úgy akarja.

Margitka (felemelkedik ágyában): És ha nem akarja?

Anya: Ha nem akarja? . . . (Zsebkendőjébe rejti arcát.) Ha nem akarja — akkor — akkor —

Margitka: Anyuskám, miért sírsz? . . . (Lehányatlak.) Ugy-e, én meghalok nemsokára?

Anya (zokogva): Nem — nem — (Kítörve): Édes, egyetlen kis leánykám!

Margitka (nyugodtan): Ne sírj, anyuska; ha a jó Isten azt akarja, hogy meghaljak, akkor nem baj, ha meghalok. De hogyan fogok áldozni? Meg győnni? Anyuskám ilyhön is lehet győnni és áldozni?

Anya: (igent int fejével).

Margitka: Nem haragszik meg a tisztelendő ur, ha nem megyek a templomba?

Anya: Nem, nem. Ő maga is inkább eljön ide hozzánk.

Margitka: És én fölvehetem akkor a fehér atlaszruhám, amit az első áldozásra vártunk? Igen?

Anya: Hogyne drágám! Fölveszed bizony.

Margitka: Mikor jön el a tisztelendő ur?

Anya: Amikor akarod, anygalom.

Margitka: Eljön akár hétfővasárnap is? Mikor a többiek fognak áldozni?

Anya: Majd megkérjük a tisztelendő urat, szívesen eljön.

Margitka: De apus nem fogja őt bántani? **Anya:** Miért bántaná?

Margitka: Mert apus haragszik a tisztelendő urakra, meg haragszik a gyónásra, meg a szent áldozásra. Anyuska, miért haragszik apus rájuk?

Anya: Már nem haragszik, édesem.

Margitka: (felujjong): Igazán? Igazán nem haragszik? Jaj de jó! Hát akkor igazán eljön ide a tisztelendő ur hétfővasárnap?

Anya: Igazán. De most pihenj édes anygalkám, megárt a sok beszéd . . .

Margitka: Apus, ugy-e eljön ma a tisztelendő ur?

Anya (komoran): Eljön. Biztosan eljön. Megigérte.

Margitka: Hány órákor jön?

Anya: Kilenckor Margitkám.

Margitka: Most hány óra?

Anya: Most nyolc óra.

Margitka: Hát akkor egy óra múlva jön. (Kis szünet múlva): Anyus, fölvehetem a fehér atlaszruhámot?

Anya: Drágám, nem szabad fölkelned az ágyból . . .

Margitka: De anyus; hiszen ugy is meghalok, akár az ágyban maradok, akár nem.

Anya: De édes leányom —

Margitka: (összeteszi a kezét): Kedves mamám, kedves anyuska, hadd keljek föl; hadd öltözzem föl! Mégis az édes Jézuskát csak nem várhatom így . . . Megigértem neki, hogy a szép atlaszruhámra vigyázni fogok nagyon.

Anya: (főrféhez halkán): Fölkeljen?

Anya: (kezével reményvesztetten int): Miért ne? Ugyis — (elcsuklik hangja).

Margitka (kitalálja, miről van szó): Persze, hogy ugys meghalok, hát nem fog megártani, ha fölkelek.

Anya: Jól van hát, drágám, fölkelhetsz és

fölveheted a fehér atlaszruhát. No várj, majd segíték.

Margitka: Nem még. Előbb add ide a kis imakönyveket. Készülni kell a szent gyónáshoz és az első áldozáshoz . . . Menjetek ki egy kicsit . . .

Anya: Igy ni. Csak ülj szépen nyugodtan ebben a karosszékekben. Mindjárt itt lesz az Ur Jézus. (Kívül csöngetyű hangja hallik, mind közelebb.) Már jön is. Hallod?

Margitka (szeme fölvanl: Jön . . . Az Ur Jézus ide jön hozzánk. Milyen jó . . .)

(A hitoktató elvégzi a szent szertartásokat. Az anya az ágy háta mögött áll és komoran néz maga elé; az áldozás alatt meghajtja magát; szíve összeszorul és gondolatai zavarosak. Mari, az öreg dada, egy sarokban sirdogál. A ministránsfu csodálkozik, hogy a tisztelendő ur akadovva beszél és hogy könnyes a szeme —)

Margitka: Anyus, én ma meg fogok halni.

Anya (elfojtott hangon): Nem — nem szabad ilyent beszélned, édesem . . .

Margitka: De én tudom. De nem tehetek róla . . . (Kis szünet után): Anyus, ugy-e most reggel van?

Anya: Igen. Aranyom, kora reggel.

Margitka: Ma is szeretnék. **Anya:** Elküldjék a tisztelendő urat?

Margitka: Igen, kérlek, anyus. De most még ne, mert most miséz a zárdában.

Anya: Hogyan tudod?

Margitka: Tudom . . .

városunk polgárságának egy régi óhaja teljesül. A közgyűlés, a melyet méltán diszközgyűlésnek nevezhetünk, hétfőn d. e. 10 órakor lesz. A választás megtörténte után egy öttagu bizottság meghívja Saára Gyula drt a közgyűlésre, a ki ott leteszi az esküt s beszédet mond. Ezután a tisztikar és a közgyűlés üdvözölni fogják, majd a tisztelgések következnek.

Este a Szent István Teremben diszvacsera lesz.

— **Kitüntetés.** Széchényi Viktor gróf főispán Gobhard Bódog, városi pénztárost tiszteletbeli főjegyzővé nevezte ki. A kitüntetés egy lelkiismeretes s minden tekintetben kiváló tisztviselőt ért.

Mónich Károly ny. levéltárost pedig t. tanácsossá nevezte ki, a mely megtiszteltetés szintén érdemes régi tisztviselőre esett.

— **A bodajki népszövetség.** A népszövetség eszméjének terjesztő munkájában megkapó hírről értesítenek bennünket Bodajkról. A bodajki népszövetség lelkes, színvonalú katolikus hitéletének páratlan tanújelét adták a múlt napokban. Abból az alkalomból, hogy a kerületi papság és tanítósg Bodajkon szent gyónást végeztet, a népszövetségi igazgató, Laszcsik Lóránt felhívta a népszövetségi tagjait, hogy a husvéti szent gyónást közösen végezzék el. A népszövetségi tagok a felhívásra mindnyájan megjelentek a gyónatárszéknel és az Ur oltára előtt. A testvéresülés szövetségének jótékony hatása a vallási és társadalmi életre elvitázhatlan. A népszövetségbe sietve érzi, hogy a vallás eszméinek a közéletbe való elhíntése nélkül nem lehet remélni jobblétet. Erős, meggyőződéses kath. élet nélkül nem tudunk fellépkedni a társadalmi válságokban. Ha pedig Isten velünk, ki lehet ellenünk?

— **A Lövölde megnyitása.** Vasárnap, f. hó 10-én lesz a Polgári Lövölde ünnepélyes megnyitása, mely alkalommal d. u. 1 órakor a Lövölde vendéglő helyiségében katonaszínház lesz, délután 4 órakor pedig katonazené, cöllövészet és tekeverseny.

— **Arveres Alsószentivánon.** A néhai nábob dr. Nagy Sándor ingóságainak árverése f. hó 8 és 7-én volt Alsószentivánon. Bizonyára megirigyelte volna még a budapesti Párizsi Nagy Áru-

(Sokáig hallgatnak. Aztán ismét megszólal)

Margitka: Mindjárt vége lesz a misének. Anyus, küld el a tisztelendő urt.

Anyu: Küldök. (Kimegy s azonnal visszajön.) Elküdtem Mari.

Margitka: Anyuskám, add ide az imakönyvet. Vagy inkább te olvass. (Fél akar kelni, de visszahanyatlik.) Nem bírok fölkelni. Ma nem vehetem magamra a fehéruhájt.

Anyu: Ne erőltsd magadat, édesem. Most imádkozunk. (Olvasni kezdi a szent áldozásra való készíttet. Egyszerre csak Margitka nagy erőfeszítéssel fölül.)

Margitka: Anyus már jön.

Anyu: (figyél): Nem hallom.

Margitka: Én hallom. (Lehanyatlik.) De már késő... (Szeme mereven néz a magasba egy pontra)... Késő... Jézuskám...

Siess... Milyen szép!... Ni...

Anyu: (riadtan nézi a kisleányt. Kezéből kiesik az imakönyv. Meredten áll az ágy mellett s gőrcsösen tépi a paplant.)

Margitka:... Édes Jézus... Nem vagyok méltó (Sóhajt.)

Csönd.

A csöngetyű hangja az ablak alatt halatszik.

Késő... Kertész Kálmán.

LEGJOBB CIPÓTISZTÍTÓSZER

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. NIGRIN egészségügyi szempontból melegen ajánlható, mert NIGRIN folytonos használatnál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

ház is azt a 700-800 fontnyi tömeget, mely egy pusztai kuria udvarán gyülekezve, szokailan és eddig nem tapasztalt látványt nyújtott, urak és polgárok, rokonok és kíváncsiak lömége lepte el a nagy magánzó termelt, s aki életében nem mutogatta azt, a mije volt, most vásárra adatta az ingóságait. Értékes holmij, az állatokon kívül, különösen szobai berendezés nem igen volt. Az árverésen megjelent dr. Szili János kir. közigyözvő, dr. Kisteleki Károly a város részéről és a többi örökösök is küldtek képviselőket. A tárgyak magas árákon keltek el, ami nem is csoda, hiszen néha közveszélyes tölengés is keletkezett. Az értékesebb tárgyak nagyobb részt visszakerültek a rokonsághoz, a ká néha igen magas árakat fizettek. Uresen áll immár a régi kastély. Az ösök képei néznek le csak a falakról és csodálják a hajdani sarjadék nagy lelki erejét, aki a mai áramlatok közt is nevének megfelelőleg tudott igazán „nagy” lenni.

— **Vasutas nagygyűlés.** A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének országos nagygyűlése ez évben május 16., 17. és 18-án Székesfehérvárott lesz. Részletes programját lapunk csütörtöki számában adjuk.

— **Halálozás.** Horváth Lajos, a „Tulipán-Kert” népszerű korcsmárosa tegnap éjjel szőlőjében hirtelen elhunyt. Vasárnap délután temelik.

— **Székesfehérvár közbiztonsága.** Székesfehérvár közigazgatási bizottsága a folyó évi április havi üléséből kifolyólag Tóth Aladár indítványára utasította a rendőrfőkapitányt, hogy a következő havi jelentésben terjesszen elő javaslatot arra nézve, hogy az utóbbi időben előfordult boltbetörések megelőzésére miféle intézkedést látna célszerűnek.

A rendőrfőkapitányság e határozatra adott válaszában lakonikus rövidséggel azon nézetének ad kifejezést, hogy a kérdéses bűncselekmények megelőzésére legjobb praeventívának tartja a rendőrlétszám szaporítást, amely tudvalegőleg illetékes helyen eddig mindig sok nehézségre talált és az erre irányuló kérelem pénzsűkérére való hivatkozásai mindig teljesítetlen maradt.

Ez ok miatt a rendőrség azt javasolja a közigazgatási bizottságnak, hogy a bajok orvoslása csak a rendőr: intézménynek állami kezelésbe leendő átvételének a folytonos és komoly szorgalmazásával érhető el.

Elismeri a rendőrség jelentése, hogy közbiztonsági állapotaink szanalásra szorulnak, de viszont túlzás nélkül nem állítható, hogy közbiztonsági viszonyaink oly rosszak, hogy a személy- és vagyonbiztonság teljes mérvben veszélyeztetve van, mert más városok bűnkronikájá még sokkal súlyosabb esetekkel van tarkítva, pedig nem a főváros tőzsomzédságában fekszenek, mint a mi városunk és a rendőri szervezetük is erősebb lábón áll.

Sok év óta sürgeti a rendőrfőkapitányi hivatal a rendőrség számának emelését és csak most van kilátás arra, hogy a csekély 30 főre rugó létszám 40-re egészül ki.

Dr. Kneffel Ferenc ügyvéd irodáját Szt. István-utca 6. sz. alá helyezte át.

— **Tornaverseny.** Jun. 4-én csütörtökön délután 5 órakor a sóstói versenypályán a helybeli főgimnázium és főreáliskola trjusági tornaversenyt tart. Az alsó osztályok futásban fognak versenyre kelni. A versenyt a Himnus éneklése nyitja meg és a Szózat zárja be. A honvéd zenekar is közreműködik. Belépődij személyenként 50 fillér. Előre is felhívjuk a nagyközönség figyelmét az érdekes ifjúsági küzdelemre.

— **Bő istenáldás.** Tóth Antal helybeli vnatfőkezőt egyszerre három kis gyerekekkel ajándékozta meg felesége. A szegény anya a világhozás fájdalmait aligha fogja túlélni, halálos ágyon van. A három apró gyermek pedig virgoncan kapkod élet után, igen jó egészségben vannak. A három kis csemete neve István, Antal és Gizella.

VITA
SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHIONOS GYÓGYVIZ

Orvosilag ajánva: húgysavas diathesis, klüszvény, cukorbetegség, gyomor, vese és húgyhólyag-bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borvíz páratlan.

Bővebb felvilágosítással szolgát a
Központi iroda: Budapest, V., Lipót-körút 29

Főraktár:
SIMON GYÖRGY és KOVÁTS PÁL
uraknál Székesfehérvár.

KAPHATÓ: gyógytárak, drogeriák és fűszerüzletekben.

— **Alba mozgófényképszínház** valószínűleg szombaton, május hó 16-án kezd meg előadásait. Fekete Géza az Otthon kávéház tulajdonosa, ki egyszerismind a mozgófényképszínház tulajdonosa is, nagy anyagi áldozatok árán építeti fel a színházat, mely nem ponyvából, hanem deszkából épül. A mozi körülbelül 800 embert fogad magába. Műsorát, mely a legjobb és legújabb képekből áll, a jövő hét folyamán közöljük.

— **Ujságitrói dolgok.** Az Uj Lap egyik régebbi számában „A Székesfehérvári Friss Ujság kiadó-ját becsukják” címmel hirt közölt, amelyben a valósághoz híven megírja, hogy a Székesfehérvári Friss Ujság akkori kiadó-ját, Székely Viktor budapesti ujságitró a Sz. F. U. fogvatékos kauciója után meg nem engedett politizálásért becsukják. A Sz. F. U. szerkesztősege a hirt az ujság kiadó-jára nézve sérelmesnek találván, erős hangú visszavágásban felelt, amely Ketskés Elekkel, az Uj Lap szerkesztőjét becsületsértéssel illette.

„Árpád fürdő” hidegvizgyógyintézete megnyilt!

A teljesen különálló vizgyógyintézetben Winternitz tanár rendszere szerint vizsgázott furdós és furdónó áll a közönség rendelkezésére, kik azonban kezelést csak, orvosi utasítás szerint teljesíthetnek.

Ketskés Elek törvényre vitte a dolgot, amely a csütörtöki tárgyaláson Branizza Károlyt, a becsületserető közlemény szerzőjét 4 napi fogsázzal és 20 korona pénzbüntetéssel sújtotta. Branizza Károly felebezzett.

Kerékpártolvaj. Mayer Sándor Dv. asztalos Sárló-u. 32. sz. a lakos csütörtökön este, míg a Simor utcai Mohay-féle péküzletben időzött, künnhagyta kerékpárját az utcán. Az üzletben tovább ebéscélgetett, nem gondolván arra, hogy a kerékpár eme elhagyatottságában veszedelemben foroghat. Valaki rája kapván, elkárlikázott vele. A hõpon: maradt asztalos a rendõrséghez fordult, hogy a nyomozást indítsák meg.

Kalandos sütõsegéd. Szabó Illés munkanélküli sütõsegéd szerencsét próbálni gyalogszerrel Fehérvárra indult. Még a határban azonban összehozta a sorsa egy csendõrjórattal, amely látva tétova magatartását, kérdõre vonta. A sütõsegéd a kérdõrehozást illetikelen beavatkozásnak tartván, sértõ szavakkal illette a csendõröket, akik erre beszállították õt a rendõrségre. Múltja után is kutattak a rendõri krónikák között: kitudt, hogy õ kalme lopás miatt körözött alak. Egyenlõre a rendõrségi zárkában helyezték el.

Dr. Holló Jenõ ügyvéd, ügyvédi irodáját Szekesfehervárott, Basa-utca I. szám alatt, Nádor-utca sarkán, Gebhardt házában megnyitotta.

A pálinka. A rendelkezésünkre álló statisztikai kimutatás szerint az 1907. évben 363 millió 546.258 liter pálinkát ivott meg a magyar nép és ezért összesen 545 millió 320.930 koronát fizetett ki. Ebben az összegben nincs benne a bor és sörfogyasztás. Csak a pálinka. Tehát az: az ital, amely mindenképen nélkülözhetõ, sõt szellemileg és testileg egyaránt tönkre teszi a vele élõt.

Lökõtök. A múlt napok egyikének ajjelen Kisapostag községben Kercsula János istálló-jából egy 9 éves lovat 2 hónapos csikájával és 1 db. 8 éves sárga lovat összesen 1100 korona értékben elloptak. Ugyanezen éjjel lopták el Varga Pál 10 éves pej lovat, 4 éves sárga csikáját és a kocsját összesen 870 korona értékben. Azóta híret se hallotta a két gazda ellopott jószágának. Feljelentésükre nyomozást indított a csendõrség. Azt hiszik, hogy a fehérvári cigányok voltak a tettesek, kik abban az idõben arra kalandoztak.

Szerkesztõi üzenetek.

M—a. Stimmt! Tetõt julius elején: Fiume, Adria, Palermo, Szicília, Capri, dolce Neapoli (két hét), Sorrento, Vezuv, Pompei, Floron, e bella Venezia! Amerika jövõre halasztódik, addig te helyettem tanulsz angolul. Hétfõn Pesten.

G. F. Amerika. A fõnnebbi hír neked is szól. Az íjén dugába dõlt, do jövõre ketten megyünk.

Szabadbattyán község Elõjárósága.

700/1908

Árverési hirdetés.

Szabadbattyán község elõjárósága közhirrre teszi, hogy a községi vadászterületen gyakorolható vadászat jogát f. hó 24-én délelõtt 9 órakor a község házában tartandó nyilvános árverés útján haszonbérbe fogja adni.

Az árverés feltételeit a hivatalos órák alatt a község háznál bárki megtekintheti.

Szabadbattyán 1908 május 6.

Gali János,
jegyzõ.

Ujvári Sándor,
bíró.

A Szekesfehervári Kerületi Munkásbiztosító-pénztáról.
1233.
M. b. p. 1908.

Hirdetmény.

A Kerületi Munkásbiztosító-pénztár tagjainak orvosi ellátása érdekében tett alábbi intézkedéseit tudomásul hozza és felkéri a helyben lakó munkaadó urakat, hogy a náluk alkalmazásban levõ munkásai, segédek stb. lakelmét, — továbbá az õnként biztosított tagok saját lakelmüket legkésõbb f. hó 15-ig bejelenteni szíveskedjenek. E bejelentés úgy a biztosított, mint az õnként fizetõ tagoknak az illetõ orvoshoz leendő beosztása végett okvetlenül szükséges, mert az orvosok oly utasítást kaptak, hogy f. hó 25-tõl csak azon tagokat kezelhetik, kik náluk nevazárint is beosztva vannak és kerületükben laknak.

A város kerületi és orvosi beosztása a következõ:
Dr. Falvy Jenõ kerületéhez tartozik: Széchenyi-utca, Szarvas-utca, Csikvári-utca, Demkõ és Maroshegy, Homokosor, Akasztófa-doma, Schmidt és Skaklik-féle foglaltételek.

Dr. Fries Adolf kerületéhez tartozik: A Felsõváros, Kacsakemét, Berényi-utca, Lovasbányai-ut, Olaj-utca, Almássy-telep, Szõlõ-Királyosor.

Dr. Kárik József kerületéhez tartozik: Budai-ut folytatása a Vár-kürtõl, a Vizivárosnak a Rákóczi-utca déli oldalától esõ része, a Tóvárosból Kert, Gyümölcs-, Algyhi Dezsõ-, Pirosalma-, Deák Ferenc-, Lövöldõ-, Horváth István-utak, — továbbá az Erzsébetliget-sor, Segélyesi-ut, Bartelep, Szõlõhegy.

Dr. Keézán Líviusz kerületéhez tartozik: Palotaváros, Szaraz-rét, Csõri-ut, Ezeres-pusztá, Jánoskúti dűlõ.

Dr. Szilágyi Lajos kerületéhez tartozik: Bolváros, továbbá a Vár-kürt, Budai-ut eleje a Vár-kürtig, Kútyó-utca, Kútyó-

köz, Ósz-utca, Könyök-utca, Könyök-köz, Rákóczi-utczának északi oldala, a Vár-tér déli része, Szána-tér.

Orvosi rendelõ-órák: reggel 8-tól 9-ig, délután fél 1-tõl fél 2-ig.

Ha az orvos látogatása szükséges és az a rendelõ-órák alatt bejelentett, úgy a látogatást a bejelentésnek megfelfelé napszakaszban kívánlatják. Rendelõ órák kivül lett bejelentés esetén az orvos a lehető rövid idõn belül tartozik látogatásáért megjelenni.

A pénztári tagok rendes esetekben csakis fenti órákban és saját kerületi orvosuk segélyét vehetik igénybe. Hogy mely orvoshoz tartoznak, azt a fenti beosztásból látják és ezért külön értesítve nem lesznek. Sürgõs esetekben bármelyik pénztári orvoshoz fordulhatnak, sõt idegen orvos segélyét is igénybe vehetik. Idegen orvos igénybe vételét azonban a pénztár csak igazolt sürgõsség esetében és az elsõ segélynyújtásért díjazza, további gyógykezelés az illetõ pénztári orvos által eszközöndõ.

A pénztári orvosok — akudnyoztatásuk esetén — helyettesítésükrol õnmaguk tartoznak gondoskodni és ezért a tagok rendes esetekben csak a helyettes segélyét vehetik igénybe.

Gyógyszerár-tálasztását a tagokra bizak és gyógy-szereiket bárhol elkészíthetik.

Esetleges kívánságok a pénztár hivatalos helyiségében — Jókai-utca 9. sz. — jelentenek be. Telefon száma: 198.

Panaszokról jegyzõkönyv vétetik fel, írásban beadott panaszok csakis a név és lakhely teljes kitársával véletnek figyelembe. Névtelen levelek figyelmen kívül maradnak és megsemmisülnek.

Szekesfehervár, 1908. május hó 6-én.

Csitári G. Emil,
igazgató.

Heckenast Kálmán,
elnök.

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

HERKULES-MÓTORVÁLLALAT, Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja úgy cséplési, mint malomüzemre kitünõen alkalmas, legegyszerûbb benzinkomobiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetõk.

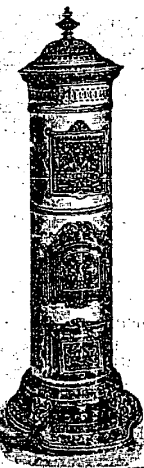
Teljes jótállás
kifogástalan üzemért!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!

Redkívül csekély benzinfogyasztás!!! — 13—14 éves fiu is kezelheti!!!

Arjegyzzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

200 drb. elismérõ levél a Magyarországon üzemben levõ motorokról!

KRÉNIGNÁC
KÁLYHAGYARA SZEKESFEHÉRVÁR
NÁDOR-UTCA, A CISZTERCI TEMPLOM ATELLENÉBEN.

Ajánlja cs. és kir. szabadalm. folyton egõ és világitó, kályháit és asztaltüzhelyeit.

A létező legjobb kályhák és tüzhelyek.

Arjegyzzék kívánatra ingyen és bérmentve!

Zichyligeti kiosk megnyitása!

Szekesfehervár egyedüli szórakozó helye a Zichyligeti kiosk, amelyet folyó hó 10-én, Vasárnap nyitunk meg.

Meleg és hideg étkekrõl, kitünõ borokról, naponta frissen csapolt sörrel gondoskodunk.

Jegeskávé és fagyalt. Estéknint cigányzene.

A nagy közönség szives pártfogását kéri
Az ELITE-kávéház tulajdonosai.

HIRTLING PÁL
KOCSIGYÁRTÓ,
Székesfehérvár.

Üzlet: Tolnai-utca 16. Raktár: Símor-utca 35.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom dusan berendezett kocsik raktáromat. Továbbá ajánlom u j o n a n berendezett bognár üzletemet, készletbe tartok mindennemű hintó és hajtó kocsik karhákat, kerekeket és hozzá tartozó összes fa részeket a leggyorsabbban és jutányos árban szállítok.

Nyolc személyre való társaskocsi Echo tetővel eladó.

Valódi brünni szöveitek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
310 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes fűzfűrészes	1 szelvény 12 korona
bor(kakás, nád- vái és mellőz)	1 szelvény 15 korona
előcsőd, csak	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20. — K.-ért, színyű felöltőszövet, turistaköpeny, selyem-kamandzsa stb. egyéni áron kőd a miú meg-
bizlató és szolid cég mindenütt ismert posztó-
gyári raktár.

SIEGEL-IMHOF Brünn.
Minták ingyen és hőrmenteve.
Az előzők, a melyeket a magánvevő élvez, ha
szövetválogatást követően Siegel-Imhof cég-
nél, a gyári piácon rendel meg, igen jótékonyak.
Szabott, letelekesebb árak. Üzlet választék.
Mintáit, figyelmes vizsgálás, még a legkisebb
rendelésnél is, teljesen friss árban.

Van szerencsém a n. é. közön-
ségnek becses tudomására hozni,
hogy **38 év óta fenálló**
könyvkötő üzletemben
ugy a legegyszerűbb könyvkötést,
mint a legdíszebbet is, üzleti vagy
könyvtári könyvek bekötése a leg-
jutányosabb árért pontosan elké-
szítettnek.

A n. é. közönség szives pár-
fogását kérve
kiváló tisztelettel
Friesz József,
könyvkötő
Székesfehérvár, Iskola-utca 3. sz.

VÉDJEGY.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők
árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi
SINGER-féle varrógépek utánzatai. Ezek
természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek
s nem is a SINGER-varrógép részvénytársasá-
gtól származtak, — miért is ügyeljünk a
védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott
varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.
varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.

Az eredeti SINGER-varrógépek valódi árujelzői
ezen védjeggyel ismerhetők fel.

KOVÁTS PÁL
fűszer, csemege, ásványvíz, bel és külföldi borok és pezsgők,
gazdasági cikkek és veteménymagvak raktára.

Cégnállás 1840. SZÉKESFEHÉRVÁR. Cégnállás 1840.

T. C. Van szerencsém a n. érd. közönséget értesíteni, hogy a
friss töltésű ásványvizek
megérkeztek. U. m.:

Bikszádi.	Gleichenbergi.	Karlsbadi, malom, vár	Roncegno.
Billini.	Guber arsen.	és bugyogó forrás.	Rohitschi.
Borszéki.	Koritnicai.	Marienbadi.	Répáti.
Budai keserűvizek.	Levico.	Máln. siculia és Maria.	Salvator.
Csizi.	Luh Margit.	Mohai Agnes.	Selter alsó és felső.
Gieszhübl.	Lipiki.	Parádi kénes és arsen.	Szántói.

Különféle forrás sók, tengeri só fürdőhöz stb. — Különféle fürdő, mosdó és kocsi-
mosó szivacsok. — Moll lepke elleni szerek! — Férge és rovar-por. — Főráklár
pormentesítő olajból: 64 fillér. — Kékő, Raffia, Kénpör, jutányosan kaphatók.
Carbolsav, por, creolin, carbolienum, portland és roman cementből állandó raktár.

Szives megrendelésekért kérve, kiváló tisztelettel
Kováts Pál.

Keil-lakk
legkitűnőbb mázólszer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fill.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Székesfehérvárott:	Bicske: Keller Szilárd.
Flits Pál és Langraf Gábor és Fiai	Sárbogárd: Braun Miksa.
Jókai-utca.	Veszprém: Bakos Kálmán.

SCHMÖLTZ LÁSZLÓ
CIM-, CIMER-, SZOBAFESTŐ és MÁZOLÓ
SZÉKESFEHÉRVÁR, VÁSÁRTÉR 17. SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulóknak felvétetik.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.